

A sportélet

Irta: karádi NAGY LAJOS

A politikai és földrajzi határoknak a trianoni békeszerződés rendelkezései szerint történt megváltoztatása természet-szerű kihatással volt a Nagy-Romániához csatolt területek, első sorban Transzilvánia és Banat sportéletére is. A régi magyar uralom idején Transzilvánia sportélete szervesen kapcsolódott össze a Budapesten székelő magyar sporthatóságokkal: a *Magyar Labdarugók Szövetségével* és a *Magyar Athletikai Szövetséggel*, amelyeknek transzilvániai szervei dr. *Schmiedt* Henrik egyetemi, tanár és dr. *Somodi* István elnöklétével, mint a *MLSz* és *MASz keleti kerületei működtek*, míg a budapesti *MOTESz* transzilvániai képviselői az elhunyt *Varga* Sándor ref. kollégiumi tornatanár és *Rázsó* Ferenc, a kereskedelmi akadémia tornatanára voltak.

De Transzilvánia sportélete — sajátos elkülönülésében — még a magyar uralom idején sem tudott lépést tartani a többi sportkerületekkel és tömegsport tekintetében messze maradt el például a déli kerülettől, ahol Timisoaran, Aradon, Szegeden, Szabadkán, Ujvidéken eleven sporélet fejlődött ki és olyan kiválóságokat termelt, mint *Uitz-Ujlaki* Rezső, *Fóthy* Sándor, *Bukovinszky* és mások. Transzilvánia fővárosában viszont országos és nemzetközi viszonylatban is az atlétika terén egyedül dr. *Somodi* István, a labdarugásban pedig dr. *Kuntner* Róbert kereskedelmi akadémiai tanár áldozatkészségéből nagyratört *KKASE* (Kereskedelmi Akadémiai Sportegyesülete), később pedig a *KEAC* játszott vezetőszerepet. A birkózásban dr. *Gaál* Alajos, dr. *Papp* Jenő és a jelenleg Debrecen tanár dr. *Benedek* László, *Jacob* Josif volt oradeai prefektus, dr. *Sütő* Imre, *Steflea* Cornél, a ritka erejű *Nemes* Sabin voltak a legkiválóbbak. A műkorcsolyázásban dr. *Somodi* András, az elhunyt dr. *Manouschek Langer* Ottó mérnök, dr. *Nászta* István (jelenleg vitéz dr. *Hatfalussy* István budapesti ügyvéd) és *Hegy* Endre voltak a legjobbak, a gyorskorcsolyázókat *Voith* József, *Marczienkievitz* Lajos és *Marczinkievitz* Arthur többszörös bajnokok, később a legfiatalabb „*Marci*”, a *Zoltán*, *Nagy* Tibor és *Holecsek* Ernő képviselték méltó módon. Már az 1912. évben megkísérli *Koncz*

Rudolf tanár a jégbokszok megszervezését, az első csapatban mellette dr. *Moldován* István, a *KAC Mukszi* néven becézett kiváló jobbszélsője, *Hegyi* Endre, *Strauch* Jenő, *Holecsek* Ernő jeleskedtek. A transzilvániai vívók büszkeségei dr. *Posta* Sándor bajnok és a galíciai harctéren elesett *Repeczky* Andor voltak. A transzilvániai sportélet fejlődését nagyban elősegítette az 1911. évi szeptember 17-én országos atlétikai verseny keretében ünnepélyesen felavatott cluji sporttelep, amelyet *Kovács* Gyula főmérnök épített meg.

Önállósítási kísérletek

A világháborút követő zavaros átmeneti állapot, majd a hatalom átvétele szükségessé tette Transzilvánia sportéletének átszervezését is. Cluj székhellyel megalakult 1919 tavaszán a *Transzilvániai Labdarugók Szövetsége*, amely *Sáfrány* Ferenc vasuti műhelyfőnök és *Stotter* Aladár irányítása mellett igyekezett a sportélet folytonosságát fenntartani és a régi sportszabályok szellemében működött. Ez a szövetség élénk kapcsolatot épített ki Arad és Timisoara, valamint Târgu-Mures sportköreivel és egyesületeivel, tevékenységét azonban megbénította az a bizalmatlanság, amellyel hivatalos részről kezelték.

A Budapestről szülőföldjére visszatért *Suciu* Adrian mérnök, jelenleg Timișoara főmérnöke, *Salvan* Virgil mérnök, majd később dr. *Morar* Teofil erőteljesen bekapcsolódtak ugyan ennek a szervnek a működésébe, de a nemzeti szempontok kidomborítására való törekvés viharos szócsatákat és heves összetűzéseket robbantott ki a „zöld asztalnál” és a késő éjszakai órákba nyúló tárgyalások és *Nagy* Lajos szövetségi előadó békitő kísérletei sem tudták közös nevezőre hozni azokat az ellentéteket, amelyek nem is sportjellegűek, hanem inkább már politikai színezetűekké váltak.

Fanyar humor

Nem nélkülözték a humort sem a futballsövetségi tárgyalások, amelyek a Str. Avram Iancu 18. szám alatt, a szövetség hivatalos helyiségében zajlottak le.

Hajnali órákig nyúló tárgyalások után, amikor már mindenki kimerült és fáradt volt, szót kért az azóta elhunyt *Goldner* Ármin is, aki mint KAC képviselője a tárgyalás alatt levő kérdéssel semmiféle összefüggésben nem levő részletekről kezdett terjedelmes előadást tartani. Az elnöklő *Suciu* mérnök félbeszakította:

— Kérem, *Goldner* ur, ez a kérdés nincs összefüggésben a tárgyalás alatt levő anyaggal, — mondta türelmetlenül.

— Tudom, — válaszolta stoikus nyugalommal *Goldner*, — én csak azért szólok fel, hogy — komplikáljam a helyzetet...

replikázott harsogó derűtség közben Goldner, akit „Samu” néven becéztek sportkörökben.

Sporttilalom

A lelkes megbékítést célzó komoly és humoros tárgyalásoknak és ezzel a Transzilvániai Labdarugók Szövetsége életének is a katonai hatóságok fellépése vetett véget. A katonai hatóságok 1919 június 23-án kelt rendelettel mindenmű sportolást betiltottak Clujon, az egyesületek működését felfüggesztették, a sporttelep kapuit lezárták és katonai őrizet alá helyezték. A szigorú tilalom több, mint egy évig, 1920 július végéig tartott.

A csatolt területek többi városaiban az egyesületek már az 1920. év elején megkapták a működési engedélyt, Arad és Timisoara atlétái azonnal komoly munkába is kezdtek, míg Clujon a KEAC-nak részben a KAC, részben az MSE színeibe átlépett tagjai és az Universitateaba tömörült román sportolók csak később kezdhettek rendszeres munkába.

Az egyetemi hallgatók országos kongresszusának napján, 1920 szeptember 12.-én tartották meg hosszú szünet után az első klubközi atlétikai versenyt az Universitatea rendezésében és ezen a versenyen lépett ki önként vállalt visszavonultságából dr. Somodi István, akinek szaktudása és nagy gyakorlati tapasztalata a sima, zavartalan, zökkenésmentes rendezésben érvényesült. Ezen a versenyen tűnt fel először Péter László, a KAC sokoldalu atlétája, aki később több országos rekordot is állított fel és sorozatos bajnokságot nyert a 100 és 200 méteres síkfutásban, a hármasugrásban. A román versenyzők közül dr. Nemes Aurel (Univ.) a 400 m. gátfutásban, Morar Teofil és Pop Zorilla a súlydobásban, Bodea kapitány a kalapácsvetésben, Belu pedig a hosszútávokon elért eredményekkel igazolták teljesítőkéességüket, míg dr. Corcan Lajos és dr. Corcan Pali sokoldalu sportérzékükről tettek tanúságot.

Cluj és Ardeal még vezet...

A FSSR-rel, a Romániai Sportegyesületek Szövetségével lassan kialakul a szorosabb kapcsolat, de Transzilvánia, főleg pedig Cluj sportélete és annak vezetői még domináló többséget képviselnek. A cluji Comitetul Regional, a kerületi sportbizottság vezetői: dr. Dragomir Silviu egyetemi tanár, majd utóda dr. Tataru Coriolan volt miniszter, egyetemi tanár és a Comitetul Regional titkárai: dr. Tempea Valér, dr. Mitter Valer, dr. Colbazi és dr. Tirlea, dr. Bilascu György, az elhunyt „Gyuri bácsi”, a turistaság apostola, dr. Pop Livius egyetemi tanár, a tenniszszakosztály elnöke, dr. Pop Alexandru, a kiváló sebésztanár, a vívók elnökei: Pop Marian ezredes

és dr. *Cosma* János közjegyző, *Barbul* Eugen, az egyetemi könyvtár igazgatója, dr. *Pop* Jonel képviselő, *Ilies* Simon tornatanár, dr. *Popa* Ádám ügyvéd, dr. *Lapedatu* Constantin, a futballbírák részére rendezett első mentőtanfolyam rokon-szenves előadója irányító szerepet játszanak és értékes tanácsokkal segítik elő a szervezés munkáját.

A kisebbségi egyesületek közül a *KAC* dr. *Somodi* István, az elhunyt *Viola* Kornél mérnök, *Winkle* István, *Holecsek* Ernő, dr. *Lám* István, a korán elhunyt *Horváth* Kálmán és *Nagy* Ádám, *Horváth* Balázs, *Nádor* Rezső, dr. *Koczka* Árpád orvos, a vivósportban *Széle* Márton és *Losonczy* Mihály többszörös bajnokok vezetése mellett fejtett ki eredményes működést, uszógárdája pedig a tragikusan elhalt *Pusztaffy* Jenőtől nyert szakszerű kiképzést.

A jelenlegi *CFR* sportegyesület elődje, a *KTC* *Sáfrány* Ferenc mérnök, *Lőrinczi* Gyula, *Lőrinczi* Sándor, *Georgescu* mérnök, *Grimm* Kálmán, *Deák* Fifi és *Takács* Gyurka közreműködésével, a *KKASE* *Kuck* Ferdinand, *Schuster* Viktor, *Guth* Árpád, *Kupás* Samu, *Sándor* Samu *Sztupjár* József, a torna hívei *Andrássi* Gyula és *László* Gyula unitárius kollégiumi tornatanár, a munkások sportegyesülete, a *KMSC* pedig *Bruder* Ferenc, *Jordáky* Lajos, *Tótfalussy* Lajos és a kiváló szocialista szervező és lapszerkesztő, a fiatalon elhunyt *Székely* János vezetésével működtek közre a helyi sportélet fellendítésén.

Morar és Guga

A sportélet hivatalos vezetésében lassan, de határozottan érvényesülnek az államhatalom új birtokosai. A szövetségi kapitányi tisztséget *Nagy* Lajostól *Morar* Teofil vette át és ő lett a nemzeti válogatott szövetségi kapitánya is és ebben a minőségében hatalmas sikerrel mutatkozik be.

1922 június 8.-án Románia 2:1 arányban győz Jugoszlávia ellen a *Sándor* király kupáért vívott mérkőzésen, majd 1922 szeptember 3.-án Cernautiban 1:1 arányban döntetlenül játszik *Morar* csapata Lengyelország reprezentatív együttesével, *Guga* Aurel, a tragikussorsú kiváló játékos személyében pedig román csapatkapitányt kap a válogatott csapat.

Az *Universitatea* dr. *Dragomir* Silviu egyetemi tanár dr. *Leucutia* Aurel és dr. *Leucutia* Ion, dr. *Birescu* Nicolae főügyész, *Popescu* Ioan, a népszerű „*Spicc*”, *Metianu* Eugen hadbíró őrnagy, dr. *Boila* Romulus és dr. *Lucian* Sándor, majd később dr. *Buteanu* Aurel, az U sportigazgatója, aki értékes tevékenységével a román-magyar sportbékét hozta létre, *Baleanu* őrnagy, *Dalea* Virgil, a *Patria* felelős szerkesztője, az uszásban kiváló eredményeket ért *Giurgiu* Ghita tömörített-

ték soraikba a román sportolókat és értek el komoly sikereket. Riválisa, a *Victoria* dr. *Mihali* Tivadar polgármester *Salvan* Virgil, *Curea* professzor, dr. *Tosa* Gyula, *Ciortea* főmérnök, *Savu* vizv. igazgató, *Suciu* mérnök, *Blumberg* Josif, dr. *Ciurel* Ilie, *Seliceanu* Gligore vezetésével tör az élre.

De nemcsak Clujon, hanem a többi transzilvániai városokban is felpezsdült a sportélet.

Turdan

Catarig Luca és *Frenkel* József szervezték meg az első sportegyesületet és a helyi csapatok mindig szívesen látott vendégei és ellenfelei voltak a TSC fiatal csapatának.

Târgu-Muresen

már békében jelentős szerepet játszott az *MSE*, amely dr. *Szöllőssy* János rendőrkapitány, *Oroszlán* Gábor, *Gyulay* Pali gyógyszerész, dr. *Kabdebó* orvos, *Fejér* István, a *Melzer*-fivérek, *Bükkös* József, *Csont* Samu, *Fischer* Samu közreműködésével népszerűsítette a sportot. Később megalakult a híres *MTK* és a lila-fehérek lelkes és áldozatkész vezetőket nyertek *Bodor* bankvezér, *Lukács* Imre petróleumgyári igazgató, *Gárdos* József, *Pogány* László, *Auspitz* Sándor, a híres „dribler”, az „öreg” *Glanczmann* Ármin személyében. Csapatában, amelyben gyakran szerepeltek „nem saját nevelésű” játékosok is (Csigá, Leither, Geller Sándor, Szilágyi, Kajla), a benszülött *Deutsch* Simi, *Zongor*, *Szász* Misi, *Nuridsány*, *Glanczmann*, *Szabó* azonban mindig komoly veszélyt jelentettek minden csapatra.

Külön dicséret illeti *Kovács* Miklóst, aki tevékeny szerepet játszott *Târgu-Mures* sportéletének megszervezésében, aki a labdarugásban mindig a „tisztá amatőrismust” képviselte. Érdemeit az *FSSR* is elismerte, amikor a központi szövetség pénzügyi bizottságának elnökévé nevezte ki és *Kovács* Miklós ebben a minőségben fáradhatatlan munkásságával tette lehetővé, hogy Románia nemzeti futballcsapata résztvett az 1924. évi párisi Olimpián.

A *MTK* ritka bravurt hajtott végre 1922 tavaszán, amikor egy délután két mérkőzést játszott: a *KAC* ellen bajnoki mérkőzésen 3:0 arányban, közvetlenül utána pedig az *AAC* ellen 3:1 arányban kettős győzelmet aratott. Később a *Mures*, élén dr. *Dandea* Emil polgármester, dr. *Popescu* Adrian, *Rusu* titkár, Alex. *Birtolon*, *Boros* Theodor, *Pasere* Sabin és *Radu* Simion kapitány vették át a sportélet irányítását és a kisebbségi egyesületek, főleg a munkás sportegyesület — anyagi eszközök hiányában háttérbe szorultak.

Az ország legjobb uszója

Târgu-Mures dicsekedhetett az ország legjobb uszójával, a nemzetközi viszonylatban is kitűnő *Szentgróti* (Sötét) László személyében, aki *Komjátival* együtt fáradozott sikeresen az uszósport megteremtésén és fejlesztésén. Sovatan, a Medve tóban megrendezett erős versenyek az uszószezon kiemagasló eseményei voltak és minden uszó részére dicsőséget jelentett a sovatai győzelem. Mellettük gróf *Vay*, a nők közül, pedig gróf *Bethlenné* voltak példaképei a feltörő fiataloknak.

Brasovban

dr. *Ritter* Salamon orvos, a népszerű „*Sala*” nevéhez fűződik a sportéletnek az új helyzetbe való beillesztése. Mint a Comitetul Regional és a Brasovia elnöke sorozatos sikereket ért el és nemes vetélkedésben, életre kelti a brasovi román és szász sportolók szunnyadó energiáit is. Méltó segítőtársai voltak *Ignatescu* ezredes, *Nicoara* kapitány, dr. *Iconomu*, *Tompa* Sándor, *Hellwig* Vilmos, dr. *Schul* Ottó, *Steiner* Jenő, akiknek tevékenységével a brasovi sportélet hatalmas lendületet vett. Külön kell megemlékezni *Suciu* Alexandru őrnagyiról, aki teljes tárgyilagossággal és ritkán tapasztalható megértéssel kezelte a kisebbségek sportkérdéseit.

Aradon

a hagyományos multu AAC és ATE mellett az AMTE, majd a *Gloria—CFR* és *Olimpia* törnek az élre és *Mittermayer* Ödön szerkesztő, valamint *Markovits* Miksa, *Ferdinand* Gyurka, *Bischof* Ferenc, *Herbay* tábornok irányítása mellett hajtják végre a sportélet átszervezését. A futball mellett az atlétikában is komoly szerepet játszott Arad. A futószámokban *Steinfeld*, *Halmos*, *Heus*, *Schwellengräber* Kálmán, *Stefán* József, *Grieshaber*, *Pálinkás*, *Spolarich*, *Zsák*, *Czégka*, *Gencsy*, a „hires csonttörő”, *Halmi*, országos viszonylatban is elsőrangú teljesítménnyel dicsekedhettek. Az atlétika mellett a *Toldi* a birkozósportban tört az élre, a teniszsport pedig *Lupu* György dr. sokszoros egyéni bajnok, *Széllné* és *Obetkóné*, *Dörner* László közreműködésével és sorozatos győzelmeivel külföldön is ismertté válik.

Timisoarán

a *Kinizsi* vitte a vezetősólamot. Futbalcsapata sorozatosan nyerte Románia bajnokságát, melyet csak egyszer tudott tőle elhódítani a brasovi katonacsapat: a *Coltea*. Méltó riválisa volt a Kinizsinek a *TAC*, amely dr. *Kovács* Ödön orvos irányítása mellett nemcsak a labdarugásban volt komoly tényező, de az atlétikában is. *Schmiedt* a rövid távokon, *Buko-*

vinnszky János hosszú távokon, *Stefán* a magasugrásban, *Uitz-Ujlaky* Rezső pedig a dobószámokban nyertek bajnokságokat. Az imperiumváltás után *V. Vlad* professzor, dr. *Lazar Cornel*, *Trinksz* Rezső, *Balázs* mérnök, *Szika* János szövetségi kapitány, dr. *Juga* Liviu, *Mihailescu* őrnagy, *Petrik* Ferenc, br. *Gudenus* Leó, dr. *Litsek* a vezetői a Bánát fővárosa sportéletének, a birkozók az áldozatkész dr. *Adamow* Dusan, *Popoviici* Milutin, *Oberl* és *Pollák* irányítása mellett nemzetközi viszonylatban is dicséretes szerephez jutnak.

A Kinizsi építi ki elsőnek nemzetközi kapcsolatát a futballban s 1922. évben Szabadkán a Bácska ellen 3:0 arányban győz, Ujvidéken az NTK csapatát veri 3:1 arányban, Belgrádban pedig kétszer is diadalt arat a nagy játékerőt képviselő Beogradsky ellen 3:2 arányban. Az Unirea is sikeresen szerepel úgy Jugoszláviában, mint Olaszországban, Fiumeban, Triesztben, Nápolyban és Rómában győz és a külföld kezd ráfigyelni Románia labdarugósportjának megerősödésére.

A Nemzeti Bajnokság kiírása óta a *Ripensia* a Banat büszkesége és Románia többszörös futballbajnoka.

A Jiul-völgyében

a *Petrosani Kőszérbánya Rt.* áldozatkész vezérének *Winklehner* vezérigazgató támogatása *Lietz* József és *Steinhübel* Zoltán irányítása mellett mindhárom bányavárosban: *Petrosaniban*, *Lupeniben* és *Vulcanban* is intenzív sportélet fejlődik ki és a „*Jiul*” csapata rettegett ellenfele volt főleg az aradi csapatoknak. A gazdag díjazású nemzetközi atlétikai és teniszverseny megrendezésével pedig a Jiul és vezetősége csak öregbítette Románia sportéletének jóhírnevét a külföld előtt.

Oradeán

a megváltozott keretekben is „heves lendülettel” folyt a sportélet. A *NAC* továbbra is megtartotta a háború előtt kivívott népszerűségét és erejét, a *Törekvéssel* való tulzó riválizálása azonban átmeneti zavarokat idézett elő. A bucaresti Comitetul Central fel is oszlatta az oradeai kerületet, mert a központ rendeleteit — állítólag dr. *Steiner* Sándor makacskodása miatt — gyakran nem hajtotta végre és teljesen autokrata uralomra törekedett. Az átszervezéssel dr. *Ritter* Salamont, a brasovi kerület elnökét bízták meg, de megbízatása az oradeai vezetők ellenállásán megtört. Birósztrájk és heves hirlapi csatározások kavarták fel a város sportéletét, míg végre dr. *Zigre* Miklós és dr. *Pelle* János, dr. *Vasca* Theodor, *Triff* Titus, *Pásztor* Bertalan, *Kiss* Kálmán, *Sonnenfeld* Andor és *Molnár* Lajos tapintatos és jóindulatu intézkedései meghozták az általános „sportbékét” és új fejlődési irányt szabhattak Oradea sportéletének.

Méltó és hivatott vezetői voltak Oradea sportéletének a

felsoroltakon kívül, *Szabó* Andor, a NAC futbalszakosztályának elnöke, *Strasser* Emil, a NAC csapatkapitánya és az oradeai kerület szövetségi kapitánya, *Balogh* János az *Egyetértés* intézője, *Kálmán* Gyurka, az *Egyetértés* elnöke. A munkás tömeget *Mikló* Béla és *Sonnenwirth* Sándor világoztatták fel a testedés jelentőségéről és tömörítették a *Törekvés* sportegyesület zászlója alá.

A Romcomit szerepe

A domináló szerep ekkor még Transzilvániáé és a régi királyság sportegyesületei csak a Nemzeti Bajnokság kiírásával veszik át a vezetést, amelyet a jelentős anyagi eszközök, a saját pálya előnyei és a hivatásos edző rendszeres alkalmazása tett lehetővé, párosulva a regáti lélek minden iránt gyorsan hevülő, lelkesedésével. A *Rom-comit*, később *Juventus* végzi az uttörés energiát kívánó munkáját, de *Vittorio* Brunelli, a Romcomit igazgatója és lelkes olasz munkatársai a sorozatos nemzetközi mérkőzések megrendezésével pezsdülő sportéletet varázsolnak az ország fővárosában és új tempóra ösztönzik *Mario* *Gebauert*, *Lazar* *Bleiert*, *Luchide* *Octavian*, akik közül az első kettő már békében, az 1911. évben megismerkedett Clujon a transzilvániai sportviszonyokkal, amikor mint a békebeli *Venus* csapatának vezetői és játékosai Clujon a *Str. Grigorescun*, a téglagyár helyén volt régi futballpályán mérköztek a KKASE csapatával.

Transzilvánia zsidó sportjának megteremtése és fejlődése külön fejezetet érdemel. A zsidó nemzeti törekvésekkel egyidejűleg indul a szervezkedés *Weiszburg* Chaim, *Stotter* Aladár, dr. *Fischer* József, *Biró* Andor, dr. *Krémer* Ármin, dr. *Klein* Miksa, *Czódik* Jenő, *Gizskalay* János, dr. *Marton* Ernő, *Salamon* Lajos, a Braziliába kivándorolt *Eisenstädter* Samu, *László* Jenő, *Rózsa* Mór, *Jakobi* Ernő, *Noszín* Mór, *Imre* Lajos, *Janovitz* Károly, dr. *Knöpfler* Berci, dr. *Fischer* Matyi, dr. *Löbl* Dólfí irányítása mellett. A zsidóáldozatkészség és összetartás tette lehetővé, hogy a cluji *Haggibbor*, az első Transzilvániai zsidó sportegyesület az 1922. év tavaszán leszerződtette *Frontz* Antalt, a „*Döme*” becenéven ismert kiváló futballedzőt, akinek működése gyors és meglepő eredményekben nyilvánult meg. A tragikus sorsu *Sugár* Andor, *Pollák* Dani, az Amerikába kivándorolt *Lazarovits* Dezső, a román labdarugás büszkesége, a felejthetetlen emlékü *Jakobi Dudi*, az „ideális futballista”, aki soha még birói figyelmeztést sem kapott és fegyelmezett magatartásával külön örömet szerzet a bíróknak, a „*Pocsék*” néven dédelgetett *Mózes*, *Csil-lag* László, *Braun* Béla, *Nyul*, *Bornstein*, a Palesztinába kíván-

dorolt Rosenberg Béla és Wesel Karcsi, Farkas Laci dicsőségesen képviselték a sportban a zsidó színeket és az *Ungvári TK*, valamint a híres brüni *Blue Star* ismerhették meg, hogy Romániában, de főleg Transzilvániában olyan sporterők szervezkedtek meg, amelyek többé nem kicsinyelhetők le.

A sportsajtó

Dicsérettel kell megemlékezni a sportsajtóról, elsősorban a Nagy Lajos, később dr. Erős Vilmos szerkesztésében megjelenő „*Sport*” és „*Sportul*” cluji lapokról, az oradeai „*Sporthirlap*”-ról, melyet Berkes József szerkesztett, a timisoarai és br. Gudenus Leó szerkesztésében megjelenő „*Banati Sport*”-ról az aradi „*Vidéki Sport*”-ról, amelyet Mittermeyer Ödön szerkesztett nagy ügyszeretettel és amelyek fel nem becsülhető értékű sportpropagandát fejtettek ki.

Az „ifjusági tudósító”

Az ifjusági sport lelkes felkarolója dr. Kasztner Rezső újságíró volt, aki minden vasárnap kora reggeltől a késő déli órákig gyűjtötte össze az ifjusági mérkőzések eredményeit és adta le a hivatalos lapnak, a „*Sport*”-nak. Fiatal korában, mint középiskolai diákot megmérgezte tehát a „*szerkesztői levegő*”...

Akiket mindenki szid...

És nem feledkezhetünk meg a lelkes birói karról sem, amely Koncz Rudolf professzor, Molnár Lajos és Nagy Lajos, Markovits Miksa, Szika János irányítása mellett kitűnő gárdát nevelt, dr. Valianu Sabin személyében kiképezte az első román bírót, majd megalakította az AAFAR-t, a Romániai Futballbírák Testületét, amelynek megszervezésénél Sincai Eugen mérnök szerzett hervadhatatlan érdemeket. A domináló szerep a birói karban is a feltörő román fiatalság kezébe került és dr. Morar Teofil, dr. Ciurel Ilie, Suciú őrnagy, Seliceanu Gligore, dr. Russu, Muresan Toni méltó módon képviselik a transzilvániai románságot, Denis Xifando, Radulescu Costel, Lucescu pedig a regáti román sportnívót és szakértelmet.

„Csöves”

Kimagasló szerepet játszott országrészünk és az egyetemes sportéletben dr. Hirsch Elemér, a többszörös válogatott játékos és a műkorcsolyázás sorozatos bajnoka, akinek népszerűségét csak fokozták a játék izgalmában elkövetett „*kiszólásai*”, az öltözőben pedig „*bemondásai*”.

A transzilvániai, illetve cluji uszósport megteremtéséért Seliceanu Gligort és Koncz Rudolf tanárt illeti a babér.

A Hatieganu-család és Morar Albin

Külön kell megemlékeznünk dr. *Hatieganu* Simion volt rendőrkesztör tevékenységéről, aki a sportnak mindig megértő pártolója volt, fivérével dr. *Hatieganu* Eugennel, a többszörös válogatott játékossal, aki mint az *Universitatea* intézője, a nemzetközi mérkőzések sorozatát kötötte le Cluj részére és számos külföldi csapat romániai vendégszereplését tette lehetővé és külön kell kiemelni dr. *Hatieganu* Iuliu egyetemi tanár tevékenységét, aki a *Soimii Carpatilor* megszervezésével hatalmas mértékben erősítette meg a román sportolók táborát, áldozatkészségével pedig lehetővé tette a Mihály parkban a második modern cluji sporttelep, sőt stadion megteremtését. *Hatieganu* Iuliu személyében valóban érdemes sportkormánybiztost kapott Transzilvânia sportélete, segédtsíztje, *Morar* Albin, Románia tornász bajnoka pedig a *Villamosművek sportegyesületének* és az asztali teniszezők (ping-pong) megszervezésével, a romániai tornászcsapat betanításával és dicsőséges szereplésével írta be aranybetűkkel nevét a romániai sporttörténelem könyvébe.

A sport jelentőségét nemzetvédelmi és kulturális fontosságát elismerték a legfelsőbb helyen is és *II. Károly király*, már trónörökös korában és ma is, valamint *Miklós* főherceg lelkes patrónusai az ép testben ép lélek jelszavának érvényesüléséért dolgozó sportférfiaknak.

Történelmi tény és elismerésreméltó tevékenység volt az, amelyet az impérium megváltozása után a kisebbségek Románia sportéletének nagyáfejlesztése érdekében kifejtettek és ahhoz a babérkoszorúhoz, amely az ország sportéletét ma már dicsőségesen övezi, tekintélyes számú levelet fűztek hozzá az ittlő kisebbségek is.